

School en bedrijfsleven dicht bij elkaar

Helicon kiest voor een nieuwe opzet van de proeve van bekwaamheid

De school en het bedrijf zo dicht mogelijk bij elkaar krijgen, dat is het idee. Opleidingscentrum Helicon MBO in Boxtel en Den Bosch heeft vijf regionale cumelabedrijven geselecteerd waar de proeven van bekwaamheid (pvb's) kunnen worden afgenomen. Ploegmakers Rips BV uit De Rips is een van die bedrijven. Het bedrijf stelt zich niet alleen open voor stagiairs, maar ook voor het afnemen van examens.

Wat bedeesd komen ze achter elkaar de kantine binnenlopen, Lars (21), Mark (18) en Geert (19). Ze komen van het Helicon MBO uit Boxtel en mogen vandaag hun opleiding Loonwerk op niveau 3 afronden. "We willen voortaan alle pvb's op het bedrijf zelf afnemen en niet op een praktijkterrein", vertelt Piet Bastiaansen, directeur van Helicon MBO in Boxtel en Den Bosch. "Het gaat ons erom dat de leerlingen het bedrijfsleven zo natuurgetrouw mogelijk ervaren. Dat kan alleen op deze manier."

Helicon heeft daarvoor vijf bedrijven uitgekozen. "We willen kwaliteit," stelt Bastiaansen, "dus de bedrijven die geselecteerd zijn, kunnen alle proeven aanbieden, van het werken met een zaaimachine tot aan het graven met een minigraver." Tijdens de rondleiding krijgen de jongens uitgelegd wat ze moeten doen: een aftakas uit elkaar halen, het dagelijks

onderhoud van de hakselaar, een taludje graven van twee bij drie meter met hoogteverschillen, een afdraaioproef met een zaaimachine. "Het zijn de basisdingen die je tegenkomt in dit werk", stelt Frans Ploegmakers. Hij leidt het agrarische gedeelte van Ploegmakers Rips BV en is vandaag samen met een monteur gecommiteerde. "We hebben in samenspraak met de examiner zes proeven uitgezet. Jullie moeten er zo'n vier tot vijf doen."

Geert gaat aan de slag met de hakselaar. Hij checkt de olie en de koelvloeistof. Bij het starten gaat er toch een lampje branden: de oliedrukregelaar. Een storing. Hij begint te bladeren in het onderhoudsboek. Ondertussen is Lars op de trekker geklommen met daarachter een kipper. Hij probeert deze achteruit tussen twee pionnen door te manoeuvreren. Na een aantal keer steken staat de kipper tussen de pionnen,

maar examiner Geert van Melis is niet tevreden. "Doe het nog eens, maar dan niet zo veel keer steken."

Het is wel de bedoeling dat alle proeven worden gehaald, stelt Van Melis. "Ten eerste moeten ze het probleem weten op te lossen. Ik houd in de beoordeling wel rekening met de zenuwfactor, maar ze moeten het kunnen oplossen. Ze moeten laten zien dat ze bekwaam zijn. Daarnaast vind ik de houding erg belangrijk. Ze moeten het vertrouwen uitstralen dat ze dit kunnen en dat ze hun mannetje staan. Niet iedereen zal zomaar slagen, zakken gebeurt ook wel eens."

Aan het eind

Helicon is het enige AOC dat de pvb pas aan het einde van de onderwijsperiode afneemt. "De leerlingen volgen één, twee of drie jaar onderwijs en pas wanneer ze alle projecten hebben afgerond, worden ze toegelaten tot dit examen. We werken natuurlijk wel met overgangstoetsen, maar pas na het onderwijs komt de pvb."

Andere AOC's sluiten elk leerjaar af met een pvb. "Wij hebben alles in één pvb gestopt", zegt Bastiaansen. "Dat is goedgekeurd door de onderwijsinspectie en het scheelt ons een hoop kosten. Wij menen dat dit een betere manier is om de school en het bedrijf beter op elkaar te laten aansluiten."

"Doordat we hiervoor vijf bedrijven hebben geselecteerd, ligt het niveau van de pvb's ook op één lijn", zegt Van Melis. "Vaak nog wordt een pvb afgenomen op het bedrijf waar de jongen stage loopt. Het is lastig om dan een zelfde moeilijkheidsgraad aan te houden met al die verschillende bedrijven. Nu is de pvb voor elke leerling gelijk."

Behalve een examendossier, waarin staat op welke onderdelen de leerling al ervaring heeft opgedaan, en het praktijkexamen volgt er ook een examengesprek. "Dat is meer voor het theoretische gedeelte", vertelt Ploegmakers. "De leerling mag uitleggen waarom hij een werk juist in die volgorde heeft gedaan of waarom hij 50 kilo per hectare heeft gezaaid. Dat moet hij later aan de boer ook kunnen uitleggen."

Ploegmakers is tevreden over de nieuwe opzet. "Het zorgt voor een betere aansluiting op niveau 4. Het gat tussen niveau 3 en niveau 4 was altijd heel groot. Met deze pvb's is dat stukken kleiner", aldus Ploegmakers. In de examenperiode krijgt hij vijf dagen lang elke dag drie examenleeringen. Hijzelf en een monteur zijn aangesteld als gecommiteerde. In drukke tijden kunnen ze niet zomaar zeggen: zoek maar een ander bedrijf. "Dan moeten we machines inhuren om toch de leerlingen die examens te kunnen laten doen."

Afhankelijk van elkaar

"Het mes snijdt aan twee kanten", stelt Bastiaansen. "Zonder medewerking van het bedrijfsleven kunnen wij onze scholen wel sluiten, want wat is onderwijs zonder praktijk? Zelf kunnen we al die moderne machines niet betalen. Wij hebben de cumelabedrijven ontzettend hard nodig, dus we zijn heel erg blij met de medewerking. Aan de andere kant wil een bedrijf ook altijd graag goed opgeleide werknemers, dus het opleiden van deze jongens is ook voor de bedrijven van groot belang. Het zijn de werknemers van de toekomst." Ploegmakers beaamt dat. "We zijn afhankelijk van elkaar. In de toekomst hebben we zelf ook leerlingen nodig. Ik

◀ Ploegmakers geeft uitleg wat er met de aftakas moet gebeuren.

◀ Geert checkt het onderhoudsboek.

◀ Ook controle van het oliepeil hoort bij het examenonderdeel.

De gecertificeerde pvb-bedrijven

- Loonbedrijf Van Raak uit Hooge Mierde
- Loonbedrijf Raaijmakers uit Best
- Gebroeders Van Erp uit Oss
- Loonbedrijf Van Eijck uit Alphen
- Ploegmakers Rips BV uit De Rips

weet hoe belangrijk een stageplek is. De opleiding moet zo dicht mogelijk bij de praktijk zitten, wil je goede werknemers krijgen."

Lars sleutelt wat aan de aftakas, maar wat hij er nu echt mee moet? Mark is klaar met zijn taludje. "Heel precies gedaan", complimenteert de examiner. "Maak het nu maar weer vlak." Geert heeft even pauze. Tijd voor een bakje koffie. "Tot nu toe gaat het wel goed. Ik heb al twee proeven gedaan", vertelt hij. Het lijkt alsof de zenuwen bij de jongens wat zijn gezakt. Een examen blijft nu eenmaal spannend, ook al doe je het voor de duizendste keer.

Tekst & foto's: **Marjolein van Woerkom**